

Εισήγηση

της «Επιτροπής Προδιαγραφών Μελετών, Κανονισμών Έργων και διαδικασιών Ολικού Ελέγχου Ποιότητας» της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ, η οποία καταρτίστηκε σε συνεδρίασή της, την 27^η Φεβρουαρίου 2018.

Ακολουθεί το σκεπτικό προτάσεων για ενέργειες (**σε έντονη, πλάγια γραμματοσειρά**), οι οποίες περιγράφονται με βάση το πλαίσιο Κανονισμών και προδιαγραφών που ισχύει σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο.

Ευρωπαϊκό επίπεδο

Σύμφωνα με το άρθρο 288 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ):

«Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, τα θεσμικά όργανα θεσπίζουν κανονισμούς, οδηγίες, αποφάσεις, συστάσεις και γνώμες.

Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της. Όταν ορίζει αποδέκτες, είναι δεσμευτική μόνο για αυτούς.

Οι συστάσεις και οι γνώμες δεν δεσμεύουν.»

Επομένως προκύπτουν **δύο σημεία** με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το ΤΕΕ και τα μέλη του και αντίστοιχα σημεία δυνατής θεσμοθέτησης του ρόλου του ΤΕΕ:

1. Όταν εκδίδεται Ευρωπαϊκός Κανονισμός, προκύπτουν δύο κρίσιμες ημερομηνίες, οι οποίες πιθανά να συμπίπτουν:
 - ✓ ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κανονισμού: η ημερομηνία πέραν της οποίας «Ο κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος». Μετά την παρέλευση αυτής της ημερομηνίας, κανένα Κράτος Μέλος δεν έχει δικαίωμα να θεσπίζει εθνική νομοθεσία που να αντίκειται σε οποιοδήποτε μέρος του Κανονισμού.
 - ✓ ημερομηνία εφαρμογής (συνήθως ορισμένων άρθρων ή παραγράφων του Κανονισμού): όταν γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε τέτοιου τύπου ημερομηνία, για κάποια άρθρα του Κανονισμού, μετά την παρέλευση αυτής της ημερομηνίας, το Κράτος μέλος της ΕΕ οφείλει να έχει αποσύρει κάθε στοιχείο εθνικής νομοθεσίας το οποίο αντίκειται στα εν λόγω άρθρα του Κανονισμού. Εάν δεν υπάρχει τέτοια ειδική αναφορά για οποιοδήποτε άρθρο του Κανονισμού, ως ημερομηνία εφαρμογής του εν λόγω άρθρου νοείται η ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κανονισμού.

Στο πλαίσιο τήρησης των ως άνω ημερομηνιών και για λόγους ομαλής λειτουργίας του τεχνικού κόσμου στην Ελλάδα, το ΤΕΕ μπορεί να έχει θεσμικό ρόλο. Μετά την ψήφιση οποιουδήποτε Ευρωπαϊκού Κανονισμού, η Ελληνική Κυβέρνηση πρέπει να απευθύνεται και προς το ΤΕΕ με το ερώτημα εάν ο νέος Κανονισμός δημιουργεί ζήτημα:

- **ανάγκης διόρθωσης της Εθνικής νομοθεσίας, ως προς «τεχνικούς κανόνες», όπως αυτοί ορίζονται στην Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 και συγκεκριμένα σύμφωνα με το Άρθρο 1, παράγραφος 1στ), ή επιμέρους τεχνικές προδιαγραφές που αυτοί περιλαμβάνουν (βλέπε σχετικό ορισμό στην Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 και συγκεκριμένα στο Άρθρο 1, παράγραφος 1γ) και**
- **συμπλήρωσης της εθνικής νομοθεσίας στο πλαίσιο ολοκλήρωσης, σε εθνικό επίπεδο, όσων επιβάλλονται σύμφωνα με οποιονδήποτε Ευρωπαϊκό Κανονισμό.**

Σε οποιαδήποτε από τις ως άνω δύο περιπτώσεις, το ΤΕΕ θα αποστέλλει την πρότασή του προς την Κυβέρνηση για το ποιες αλλαγές θα πρέπει να επέλθουν στην εθνική νομοθεσία. Εάν, επακόλουθα αυτής της πρότασης, η Ελληνική Κυβέρνηση απευθυνθεί στο ΤΕΕ, εκείνο θα προτείνει επιτροπή εμπειρογνομόνων που θα αναλαμβάνει την κατάρτιση πρότασης για αναθεώρηση ή συμπλήρωση των επηρεαζόμενων τεχνικών κανόνων.

2. Όταν εκδίδεται Ευρωπαϊκή Οδηγία, προκύπτει η ημερομηνία μετά το πέρας της οποίας το Κράτος μέλος οφείλει να έχει εναρμονίσει την Εθνική του νομοθεσία.

Στο πλαίσιο τήρησης της ως άνω ημερομηνίας θα πρέπει να είναι υποχρεωτική η ενεργή παρουσία εκπροσώπου του ΤΕΕ σε οποιαδήποτε εισηγητική επιτροπή η οποία προετοιμάζει σχέδιο νομικού ή κανονιστικού κειμένου το οποίο προορίζεται να τεθεί σε ισχύ στο πλαίσιο εναρμόνισης με την ευρωπαϊκή Οδηγία και το οποίο ενδέχεται να αποτελέσει τεχνικό κανόνα (βλέπε σχετικά την Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535) ή να περιέχει τεχνικές προδιαγραφές.

Και στις δύο ως άνω περιπτώσεις, η Ελληνική Κυβέρνηση ή τα αρμόδια Εθνικά Όργανα που εμπλέκονται στις διαδικασίες δημιουργίας των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Ευρωπαϊκών Κανονισμών έχουν τη δυνατότητα να απευθύνουν σχετικά ερωτήματα προς το ΤΕΕ, και το ΤΕΕ να απαντάει αρμοδίως.

Εθνικό επίπεδο νομοθετικού ή κανονιστικού έργου

Στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής νομοθετικών εγγράφων σε εθνικό επίπεδο (Προεδρικά Διατάγματα, Νόμοι, Υπουργικές ή Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, βλέπε και «Το Ευρωπαϊκό δίκαιο στην Ελλάδα – Εγχειρίδιο εναρμόνισης που εκδίδεται από την Γενική γραμματεία της Κυβέρνησης):

θα πρέπει να ορίζεται, με υποχρεωτικό χαρακτήρα, το σημείο της διαδικασίας και ο τρόπος παροχής γνώμης από το ΤΕΕ και της ενεργής συμβολής του για την παραγωγή οποιουδήποτε τεχνικού κανόνα (υπό οποιαδήποτε μορφή νομοθετικού εγγράφου), όπως προτείνεται και στο ως άνω σημείο 2.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής κανονιστικών εγγράφων σε εθνικό επίπεδο (π.χ. Κανονισμοί λειτουργίας ή όπως αλλιώς αναφέρονται, όπως «Κατευθυντήριες Οδηγίες», των Αρμόδιων Ρυθμιστικών Αρχών ή τεχνικές προδιαγραφές για τη διεξαγωγή δημόσιων διαγωνισμών) που έχουν χαρακτήρα τεχνικών κανόνων ή περιέχουν τεχνικές προδιαγραφές:

Θα πρέπει να ορίζεται, με υποχρεωτικό χαρακτήρα, το σημείο της διαδικασίας και ο τρόπος παροχής γνώμης από το ΤΕΕ και της ενεργής συμβολής του για την παραγωγή οποιουδήποτε τεχνικού κανόνα (υπό οποιαδήποτε μορφή κανονιστικού εγγράφου), όπως προτείνεται και στο ως άνω σημείο 2.

Διαδικασίες Τυποποίησης

Σχετικά με τη διαδικασία δημοσίευσης Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών («Εθνικών Προτύπων», βλέπε και τον ορισμό του άρθρου 2, παράγραφος 1δ) του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1025/2011), η οποία αποτελεί αρμοδιότητα του ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ:

Προτείνεται η διευθέτηση μεταξύ του ΤΕΕ και του ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ στο πλαίσιο του Συμφώνου Συνεργασίας σε θέματα τυποποίησης που έχει υπογραφεί μεταξύ των δύο φορέων, ώστε το ΤΕΕ να αναλάβει τη Γραμματεία και τη στελέχωση επαρκούς πλήθους και κατάλληλης θεματολογίας Τεχνικών Επιτροπών του ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ με αντικείμενο την αναθεώρηση των υφιστάμενων ή/και τη δημοσίευση νέων Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών.

Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας είναι λογικό να προκύπτουν ανάγκες για διάθεση πόρων, η κάλυψη των οποίων θα πρέπει να διερευνηθεί από κοινού από το ΤΕΕ και το ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ. Θα μπορούσε να διερευνηθεί η δυνατότητα χρηματοδότησής τους από Εθνικούς ή Ευρωπαϊκούς πόρους.

Σχετικά με τη διαδικασία δημοσίευσης Διεθνών ή Ευρωπαϊκών Τεχνικών Προδιαγραφών («Διεθνών ή Ευρωπαϊκών Προτύπων», βλέπε και τους ορισμούς του άρθρου 2, παράγραφοι 1α) και 1β), αντίστοιχα, του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1025/2011), η οποία αποτελεί αρμοδιότητα των Διεθνών Οργανισμών Τυποποίησης (ISO, IEC, ITU) και των ευρωπαϊκών Οργανισμών Τυποποίησης (CEN, CENELEC, ETSI), αντίστοιχα:

Προτείνεται η διευθέτηση μεταξύ του ΤΕΕ και του ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ στο πλαίσιο του Συμφώνου Συνεργασίας σε θέματα τυποποίησης που έχει υπογραφεί μεταξύ των δύο φορέων, ώστε να καταγραφούν οι δυνατότητες εκπροσώπησης του ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ στις Τεχνικές Επιτροπές των ως άνω Οργανισμών οι οποίες έχουν έργο σύνταξης Προτύπων - τεχνικών προδιαγραφών, και ειδικά αυτές που συντάσσουν σχέδια προς έγκριση εναρμονισμένων Προτύπων, έτσι ώστε το ΤΕΕ να προτείνει το μέγιστο δυνατό πλήθος ικανών εμπειρογνομόνων του για τις εν λόγω εκπροσωπήσεις.

Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας είναι λογικό να προκύπτουν ανάγκες για διάθεση πόρων, η κάλυψη των οποίων θα πρέπει να διερευνηθεί από κοινού από το ΤΕΕ και το ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ. Θα μπορούσε να διερευνηθεί η δυνατότητα χρηματοδότησής τους από Εθνικούς ή Ευρωπαϊκούς πόρους.

Επίπεδο τεχνικών προδιαγραφών του προαιρετικού (μη νομικού, μη κανονιστικού) τομέα

Σχετικά με τη δυνατότητα του ΤΕΕ να εκδίδει τεχνικές προδιαγραφές ή κατευθυντήριες οδηγίες υπό μορφή ΤΟΤΕΕ, οι οποίες δεν θα έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα:

Προτείνεται η χάραξη στρατηγικού σχεδιασμού εντός του ΤΕΕ για την πρόοδο του εν λόγω έργου, έτσι ώστε:

- α) οι αντίστοιχες δράσεις να μην επικαλύπτονται με τις διαδικασίες σύνταξης Εθνικών, Ευρωπαϊκών (και ειδικά εναρμονισμένων) και Διεθνών Προτύπων,**
- β) να υπηρετούν τις ανάγκες κάλυψης πραγματικών κενών στον ελληνικό Τεχνικό κόσμο (ίσως να απαιτείται συνεργασία με Υπουργεία και αρμόδιους φορείς για σχετική καταγραφή) και**
- γ) (εάν είναι δυνατό) να υπηρετούν τους φορείς διενέργειας δημόσιων συμβάσεων με την παροχή τεχνικών προδιαγραφών ως έτοιμες λύσεις για τη διευκόλυνση του έργου τους.**

Διαδικασίες Ολικού Ελέγχου Ποιότητας

Συμπληρωματικά με τα όσα αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο και στην παράγραφο σχετικά με το Ευρωπαϊκό επίπεδο:

Στην περίπτωση που η Ελληνική Κυβέρνηση το επιθυμεί, το ΤΕΕ έχει τη δυνατότητα, μετά από σχετική θεσμοθετημένη παραγγελία (πιθανά μέσω σχετικής συμπλήρωσης του θεσμικού πλαισίου του ΤΕΕ) να έχει την αρμοδιότητα έκδοσης τευχών τα οποία θα έχουν ως σκοπό τη συμπλήρωση των σημείων της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας, στα σημεία όπου είναι αναγκαίο.

Παράδειγμα του ως άνω:

Κατάρτιση και τήρηση συνεχώς ενήμερου από τεχνικές επιτροπές του ΤΕΕ, καταλόγου ουσιωδών χαρακτηριστικών (επίδοσης) διαφόρων τύπων προϊόντων που εμπίπτουν στις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 305/2011, έτσι ώστε ο κατάλογος αυτός να χρησιμοποιείται από τους φορείς διεξαγωγής δημόσιων διαγωνισμών στο πλαίσιο ελέγχου ποιότητας για τα παραλαμβανόμενα από τον μειοψηφούντα προμηθευτή)

Επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Σχετικά με την ανάγκη εκπαίδευσης των φοιτητών στα Ελληνικά Πολυτεχνεία ή Πολυτεχνικές Σχολές:

Προτείνεται η συνεργασία του ΤΕΕ με το υπουργείο Παιδείας ώστε να ανατεθεί στο ΤΕΕ να συντηρεί ΤΟΤΕΕ η οποία να περιέχει την περιγραφή ελάχιστης διδακτέας ύλης για τις Ελληνικές Σχολές από τις οποίες αποφοιτούν μηχανικοί, και η οποία θα περιλαμβάνει εδάφια τα οποία οι εν λόγω Σχολές θα πρέπει να ενσωματώνουν υποχρεωτικά στα προγράμματα σπουδών τους (προπτυχιακά) και θα αφορούν θέματα τεχνικών κανόνων και τεχνικών προδιαγραφών.

Επίπεδο μη τυπικής εκπαίδευσης - πιστοποίηση (προσόντων) προσώπων

Σχετικά με τις δυνατότητες του ΤΕΕ να συμβάλλει σε αυτόν τον τομέα:

- Το ΤΕΕ αποτελεί εξ ορισμού ενδιαφερόμενο μέρος στη διαδικασία σύνταξης των Σχημάτων Πιστοποίησης Προσώπων, όταν το αντικείμενο του επαγγέλματος με το οποίο συνδέεται το πιστοποιούμενο προσόν αφορά ή επηρεάζει α) την ασφάλεια και υγεία των εργαζόμενων και του πληθυσμού γενικά, β) τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος και γ) τις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας, στην πράξη, και της δυνατότητας επίτευξης της Εθνικής Πολιτικής για την κατανάλωση ενέργειας.
- Το ΤΕΕ είναι εξ ορισμού το ίδιο Φορέας Πιστοποίησης Προσώπων και αυτό θα πρέπει να καλύπτεται από σχετική διαπίστευση σύμφωνα με το Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ ENISO/IEC 17024.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ αποφασίζει τα εξής:

Α. Ειδικά σε σχέση με τη δυνατότητα συμπλήρωσης του σκοπού του ΤΕΕ, όπως αυτός περιγράφεται στο ΠΔ 27/1926, ως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε ο Ν. 1486/1984, προτείνεται η προσθήκη των εξής:

- Το ΤΕΕ υποβάλει γνώμες και προτάσεις προς τις όποιες αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες που συμμετέχουν στις διαδικασίες δημιουργίας Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Ευρωπαϊκών Κανονισμών με σκοπό τη διερεύνηση των επιστημονικών τεχνικών, τεχνικοοικονομικών ή αναπτυξιακών επιπτώσεων που θα έχουν στην Ελληνική Οικονομία οι εν λόγω Οδηγίες και Κανονισμοί.
- Το ΤΕΕ εισηγείται προς την Ελληνική Κυβέρνηση ειδικά τεύχη ως προσαρτήματα της Ελληνικής νομοθεσίας για θέματα συμπλήρωσης των τεχνικών κανόνων και των αντίστοιχων διαδικασιών που απαιτούνται από Ευρωπαϊκό Κανονισμό ή από Εθνική νομοθεσία σε εφαρμογή Ευρωπαϊκής Οδηγίας.
- Το ΤΕΕ υποβάλει γνώμες και προτάσεις που αφορούν στη βελτίωση της νομοθεσίας, την ερμηνεία και την εφαρμογή της επί επιστημονικών τεχνικών, τεχνικοοικονομικών ή αναπτυξιακών θεμάτων που αφορούν το κοινωνικό σύνολο και συμμετέχει υποχρεωτικά στις σχετικές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές.
- Το ΤΕΕ δύναται να συνεργάζεται με τον Εθνικό Φορέα Τυποποίησης, ώστε το ΤΕΕ να αναλάβει τη Γραμματεία και τη στελέχωση επαρκούς πλήθους και κατάλληλης θεματολογίας Τεχνικών Επιτροπών του ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ με αντικείμενο την συνεχή αναθεώρηση των υφιστάμενων ή/και τη δημοσίευση νέων Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών.
- Το ΤΕΕ αναγνωρίζει και ερμηνεύει ζητήματα ανάγκης διόρθωσης της Εθνικής νομοθεσίας, ως προς τεχνικούς κανόνες και εισηγείται, σχετικά, τη συμπλήρωση ή διόρθωση της εθνικής νομοθεσίας στο πλαίσιο ολοκλήρωσης, σε εθνικό επίπεδο, όσων επιβάλλονται σύμφωνα με οποιονδήποτε Ευρωπαϊκό Κανονισμό.
- Στο πλαίσιο του ως άνω, το ΤΕΕ διατηρεί παρατηρητήριο τεχνικών προδιαγραφών παρέχοντας, σε συνεχή βάση, ενημέρο κατάλογο με τις διαθέσιμες τεχνικές προδιαγραφές που είναι δυνατό να εφαρμοστούν στην ελληνική Οικονομία και σχετικό κατάλογο με τις σχετικές ελλείψεις σε τεχνικά αντικείμενα.
- Το ΤΕΕ διατηρεί παρατηρητήριο μαθησιακών αποτελεσμάτων σχετικά με την επιστήμη των ειδικοτήτων των μηχανικών και με τα τεχνικά επαγγέλματα της μη τυπικής εκπαίδευσης και εισηγείται σχετικά με:

- ✓ το ενδεδειγμένο ελάχιστο περιεχόμενο σπουδών σε Πολυτεχνεία και Πολυτεχνικές Σχολές και
 - ✓ το ελάχιστο περιεχόμενο των Σχημάτων Πιστοποίησης Προσώπων, όταν το αντικείμενο του επαγγέλματος με το οποίο συνδέεται το πιστοποιούμενο προσόν αφορά ή επηρεάζει α) την ασφάλεια και υγεία των εργαζόμενων και του πληθυσμού γενικά, β) τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος και γ) τις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας, στην πράξη, και της δυνατότητας επίτευξης της Εθνικής Πολιτικής για την κατανάλωση ενέργειας.
- Το ΤΕΕ είναι Φορέας Πιστοποίησης Προσώπων.

Β. Το ΤΕΕ χαράσσει το στρατηγικό του σχεδιασμό σχετικά με την έκδοση τεχνικών προδιαγραφών ή κατευθυντήριων οδηγιών υπό μορφή ΤΟΤΕΕ, οι οποίες δεν θα έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, έτσι ώστε:

- α) οι αντίστοιχες δράσεις να μην επικαλύπτονται με τις διαδικασίες σύνταξης Εθνικών, Ευρωπαϊκών (και ειδικά εναρμονισμένων) και Διεθνών Προτύπων,
- β) να υπηρετούν τις ανάγκες κάλυψης πραγματικών κενών στον ελληνικό Τεχνικό κόσμο και
- γ) να υπηρετούν τους φορείς διενέργειας δημόσιων συμβάσεων με την παροχή τεχνικών προδιαγραφών ως έτοιμες λύσεις για τη διευκόλυνση του έργου τους.

Γ. Για όσα Υπουργεία και τεχνικά αντικείμενα έχει το ΤΕΕ επεξεργασμένες θέσεις, η Αντιπροσωπεία εξουσιοδοτεί τη διοίκηση του ΤΕΕ να καταθέσει άμεσα τις προτάσεις της στα σχετικά Υπουργεία για αποφάσεις και ενέργειες.

Δ. Η «Επιτροπή Προδιαγραφών Μελετών, Κανονισμών Έργων και διαδικασιών Ολικού Ελέγχου Ποιότητας» της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ θα συνεχίσει να λειτουργεί για να επεξεργάζεται το πλαίσιο θέσεων του ΤΕΕ για τα αντικείμενα που δεν έχουν ακόμη ωριμότητα.

Η Επιτροπή